

Kmet, delavec
in obrtnik
maj bodo naro-
du vodnik!

Izhaja vsake srede
Mesečna:
za celo leto Din 32—
za pol leta " 18—
za izposojanje
za celo leto Din 25—
Izposojati po tarifu. — Pla-
menim vprašanjem naj
se priloži znamka za od-
govor. — Ne frankirana
pisma se ne sprejema.

Vsakdo vživaj
vse sadove
svojega dela in
marljivosti!

Rokopisati se ne vra-
šajo. — Pisma in teži-
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
inter. št. 2208. — Račun
pri poštni hranilnici
št. 14.194.

Kmetški list

Sporazum.

Glavna misel zgodovinskega januarskega manifesta našega kralja je bila, da je treba temeljito likvidirati cepitve našega naroda na podlagi sta-
rih, večinoma še na predvojni mentaliteti slonečih temeljev in postaviti vse
naše javno in državno življenje na novo podlago. Vsak dan vidimo, da se
vedno bolj bližamo temu cilju in s tem splošni narodni konsolidaciji. To velja
za vso državo, velja pa tudi za našo ožjo domovino, kjer lahko ravno za
Veliko noč zabeležimo v tem pogledu važen dogodek. Uredniška konsorcija
«Kmetškega lista» in «Domovine», ki določata smernice za ta dva naša ne-
politična ljudska tednika, sta se namreč sporazumela v želji, naj bi oba
lista roko v roki še z večjim uspehom služila kralju, državi in narodu.

«Kmetški list» in «Domovina» bosta še naprej izhajala samostojno,
vendar pa bosta obadva kot kmetški in ljudski glasili pod skupnim vodstvom
lahko še intenzivneje delala za konsolidacijo in vsestranski napredek Slove-
nije, Jugoslavije in vsega njenega prebivalstva.

Priznavajoč kmetški stan kot temelj naše narodne države in upošte-
vajoč življensko važnost vseh ostalih delovnih stanov, bosta «Kmetški list»
in «Domovina» še krepkeje pospeševala in utrjevala njihovo *socijalnogospo-*
darsko solidarnost. Stojec v delu za organično narodno edinstvo na tradi-
cionalnih tleh slovenske kulture in slovenskega jezika kot žive in pozitivne
komponente v jugoslovenski sintezi, videč v Jugoslaviji našega najjačjega
zaščitnika in pravo mater domovino, bosta vedno in povsod čuvala in jačala
med ljudstvom *narodno in državno jugoslovensko zavest.* Priznavajoč *verstvo,*
predvsem krščanstvo kot pozitivno silo v življenju našega naroda, stojita
oba lista slejkoprej na stališču, naj vse javno življenje temelji na pozitivnih
normah etike.

Posvečujoč tako vse svoje sile *napredku naroda,* bosta «Kmetški list»
in «Domovina» mogla v bodoče še uspešnejše vršiti nalogo, ki jo je manifest
Nj. Vel. kralja naložil vsem iskrenim Jugoslovenom dobre volje.

Zdrav pojav.

Odkar so v naši državi ponehali politično-
strankarski boji, obračajo ljudje vedno večjo
pozornost na gospodarska vprašanja in gospo-
darstvo je danes nekak ventil, kjer se more
izživljati ljudska energija. V vseh letih, kar
obstoji Jugoslavija, se še ni toliko govorilo o
gospodarstvu, nikdar pa se tudi niso ljudem
tako odpirale oči kakor danes, ko čim dalje
bolj spoznavajo, kako so znali naši preljubi
«gospodarski krogi» nekdanji politični vrvež
in metež lepo porabiti v svojo korist. Ta šola
je ljudstvo res mnogo veljala, zdrava pa je
bila, in mi upamo, da bo tudi zdrava ostala in
da se ljudstvo nikdar več ne bo dalo voditi
tako za nos, kakor se je dalo doslej.

Mi smo že parkrat omenili v »Kmetškem
listu« znani slučaj podržavljenja takozvane
«severne železnice» v Avstriji. — Takrat se
ljudje za ta slučaj bržkone niso dosti zani-
mali, ko smo ga povedali prvič. Zato stvar
ponavljamo, v upanju, da bo danes rezultat
boljši. »Severna železnica« je bila privatna
železnica in je vezala Dunaj s Poljsko. Veči-
no akcij te železnice je imel znani milijonar
Rothschild, precej pa jih je imel tudi avstrij-

ski cesar. Železnica, oziroma akcije te želez-
nice so nesle silne obresti, tako da je nastal
celo pregovor »bogat kot akcionar severne
železnice«. Iz vojaških razlogov pa je bilo le-
poga dne treba to železnico *podržaviti.*

Ko se je za to namero zvedelo, so napeli
židje (Rothschild itd.) seveda vse sile, da bi
prodali železnico (oziroma njene akcije) dr-
žavi kolikor mogoče drago in znatno nad pra-
vo ceno. Nakup pa je moral odobriti dunajski
parlament, kjer je sedelo pri vsej mizeriji
tudi nekaj zelo dobrih računarjev in pamet-
nih mož, ki bi lahko delali zgago in »gšeft«
pokvarili. Zviti židi pa niso bili v zadregi. Šli
so in so preko svojih plačancev in s pomočjo
svojega časopisja zanetili v dunajskem parla-
mentu silovit narodnostni spopad med Nemci
in Čehi, na drugi strani pa med »framazoni«
in katoliki. In večina dunajskega parlamenta
je tej lumpariji res nasledla. Poslanci so se
tepli za »vero« in za »narod«, da so kar cunje
letele. Ko pa je bil boj najhujši, so znali za-
konski predlog spraviti pred parlament, do-
bro vedoč, da se zaradi razpaljenih strankar-
skih strasti zanj nihče ne bo brigal — in se

res tudi ni! Predlog o podržavljenju severne
železnice je bil sprejet, seveda po ceni, ki so
jo narekovali židje. Ko so pa gospodje po-
slanci prišli do sape, je bilo že prepozno! —
Avstrijski davkoplačevalci — takrat tudi mi
— smo pa lepo plačevali!

Tako se je godilo tudi pri nas. V Beogra-
du so se tolkle stranke na življenje in smrt,
pri nas pa so rastle — Trbovlje! V Beogradu
so se stranke teple na življenje in smrt, pri
nas pa je rastle — pivovarna Union! In ko-
likor hujši je bil strankarski boj, bolj so ro-
žice cvetele tujim kapitalistom v naši deželi,
ker se zanje in za njihovo početje nihče ni
imel časa brigati...

Danes pa prihaja ozdravljenje in luskine
strankarske zaslepljenosti padajo z naših
očes! Ta pojav je zdrav in nadvse razveseljiv.

Mi vidimo danes, kako se dvigajo gostil-
ničarji kar v celi državi proti pivovarniškem
kartelu. Ko smo se mi med seboj pretepali,
so si znali pivovarnarji zagotoviti ogromno
zaščitno carino. Te zaščite seveda niso izra-
bili v splošno, ampak le v svojo korist, in za-
čeli so ljudem prodajati lahekše pivo po
neprimerno visokih cenah. — To je šlo vse
gladko, dokler smo se tepli med seboj. Danes
pa gledamo! In hvala Bogu, izpregledali so
gostilničarji in ljudje in odpor proti pivovar-
narjem je vedno večji in in tako je tudi prav!
Danes stane liter lahkega piva povprečno
10 dinarjev, to je eno zlato krono! Pred vojno
pa je veljal liter dobrega piva komaj 20 kraj-
carjev! In kam gredo vsi dobički, n. pr. pri
pivovarni »Union« v Ljubljani? Na Dunaj,
kajti pravi gospodar »Uniona« je dunajska
»Kreditanstalt« ali — Rothschild!

Nič dosti drugače ni s Trboveljsko pre-
mogokopno družbo. Tudi tu so gospodarji tuj-
ci, čeprav sedi v upravnem svetu — kakor
pri pivovarni »Union« — nekaj Slovencev za
parado, ki pa nimajo besede. Zakaj so nem-
ški (večinoma židovski) akcionarji vzeli med
sebe nekaj Slovencev za upravne svetnike, to
ni težko uganiti, ampak o tem bomo še govo-
rili, ko pride čas za to (in naša beseda bo sil-
no trda!). No, in kako se danes po naši lastni
krivdi godi Trboveljski družbi, vemo vsi: mi-
lijoni in milijoni čistega dobička gredo v tu-
jino, naši slovenski rudarji pa stradajo, ker je
znala družba pač stvari tako obračati, da bi
skoraj lahko rekli, da so pravi gospodar v
deželi — Trbovlje!

Trboveljska družba ima v svojih rokah
premog, s tem pa tudi vso našo industrijo,
kolikor jo je. V najnovejšem času pa se je
pojaval premogu nevaren tekmeč, namreč
elektrika, ki jo proizvajajo naše vode! Naše
vodne sile pa so še edini naš kapital, ki nam
ga še niso požrli tuje in tega našega kapitala
se tuje boje! Tako bojé, da so napeli vse sile,

Najboljšo modro galico (Montecatini), ga-
rantirano 98, 99%, nudimo pri odjemu ce-
lega vagona franko vsaka postaja v Dravski
banovini po ceni Din 7-75 za kg. Pri od-
jemu na drobno Din 7-95 za kg. franko skladišče
Ljubljana: »EKONOM«, Ljubljana, Ko-
lodvorska ulica 7.

da nam ta kapital iztrgajo iz rok in da nad tem kapitalom zavladajo oni, ne pa mi!

Danes gotovo nikomur ni tako hudo, da mora strankarska politika mirovati, kakor je to hudo tujim kapitalistom v naši deželi. Če bi mi imeli še danes »politiko«, bi se brez dvoma že klali med seboj, kakor tolovaji kar z noži, tako bi hujskali ti gospodje naše stranke drugo na drugo, samo da bi v tem boju lepo na tihem pobasali v svoj žep naše vodne sile, kakor so nekaj dobro prodali »severno železnico«. Ker pa »politike« ni več, vpregajo pred svoj voz vse, kar je ali kar hoče biti od njih odvisno. Zavzemajo se za mešano gospodarstvo, kjer bi oni imela svojo besedo, češ še bomo le enkrat zraven, bomo te trapaste Kranjce že kako ofrناžili! Ne povedo pa, da bi banovinski električni monopol bil v korist celi banovini, če bi bil še tako drag, dočim je, n. pr. današnji premogovni monopol samo v korist maloštevilnim tujcem, seveda tem v zelo veliko (milijonsko) korist! Preko »Zvez slovenskih (?) industrijcev«, kjer je trboveljska gospoda absolutni gospodar, aranžirajo celo znanstvena predavanja, da bi na ta način vplivali na javno mnenje, kar pa je tudi popolnoma ponesrečena poteza, ker danes ni treba brati ravno mnogo tujih listov, da človek ve, po čem so hruške. Mi pa upamo, da se bo vsa naša javnost odločno uprla vsem prizadevanjem tujcev, da bi dobili naše vodne sile v svoje roke in da bo naše narodno premoženje ostalo v rokah naroda samega v narodno korist. Da so namreč naše vodne sile naša narodna last, ve vsak otrok, ker nam naših vodnih sil niso prinesli tujci v deželo!

Proti vsem poizkusom tujcev, da dobe naše vodne sile v svoje roke, se mora upreti cela banovina in ves narod kot en mož in glasno zaklicati: Roke proč od naših voda! Naše vode so in bodo naša narodna last!

Mlečnim konsumentom v Ljubljani.

Mestna davščina na mleko znaša 15 par pri litru.

Mlekarsko društvo za ljubljansko okolico je imelo na velikonočni ponedeljek svojo širšo sejo, pri kateri je obravnavalo stališče napram novim mestnim davščinam, zlasti na mleko.

Predsedujoči odbornik društva je poročal, da je v zvezi z okoliškimi župani, zastopnikom združenih mlekarn v Ljubljani in zastopnikom Kmetijske družbe bila tozadevna deputacija dne 14. t. m. pri ljubljanskem županu g. dr. Pucu, kateremu je stavila predlog, da se davščina na mleko popolnoma ukinе, na ostale življenske potrebščine pa po možnosti zmanjša. G. mestni župan je predlog z odobravanjem osvojil in obljubil, da zadevo predloži finančnemu odboru v rešitev. Ker se nove davščine že od 12. t. m. pobirajo na mitnicah in ker se ne ve kedaj in kako bo finančni odbor svojo nalogo rešil, se mora upoštevati obstoječe dejansko stanje.

Pri stvarni debati se je povdarjala važnost mleka kot najpopolnejša hrana od novorojenčka do osivelega starčka, pa tudi kot najbolj cenjena pijača za bolne in zdrave. Kritiziralo se je, da mestna občina na najpotrebnejšo življensko potrebo nižjih slojev nalaga tako občutno davščino. Ugotovilo se je, da znaša mestna davščina samo na mleko čez 200—300% državnega zemljiškega davka, ki ga plača producent mleka.

Zato se je sklenilo, da vsled itak težke gospodarske krize, ki naravnost uničuje kmetški stan, ne more producent mleka prevzeti tega bremena na svoje rame.

Dosledno temu so dobavitelji sporazum-

no z osrednjo mlekarno v Ljubljani prisiljeni prevaliti mestno davščino logično na mestno prebivalstvo. Poleg užitnine, ki znaša 10 par na 1 liter uvoženega mleka, pride v poštev še uvoznina od 2—8 Din na vozilo, tako, da znaša vsa davščina na mleko povprečno 15 par na en liter.

Zelo neljubo nam je, da smo prisiljeni tem potom obvestiti svoje odjemalce mleka v Ljubljani, da začeni s prvim majem priračunamo k ceni mleka tudi mestno davščino 15 par od litra, dokler bo v veljavi obstoječi davčni predpis.

Upamo sicer, da bo finančni odbor mestne občine ljubljanske dovolj uvideven in toliko širokogruden, da bo to nesocialno obremenitev čimprej ukinitel ter s tem uzadovoljil okoliške kmete in mestno prebivalstvo.

Voda in premog.

(Dopis iz ljubljanske okolice.)

Nikogar menda ne zanima boj med premogom in vodno silo tako zelo kakor ravno nas, najbližje ljubljanske okoličane, kjer se ta boj že danes tako ostro občuti, kakor nikjer drugod v naši domovini. Mi stojimo v tem boju kakor med dvema ognjema: na eni strani pritiska na nas Ljubljana s svojo elektriko, na drugi pa se nam obeta elektrika iz Velenja.

Mi posavski kmetje sicer ne razumemo elektrike tako temeljito, kakor učeni ljubljanski gospodje, vendar pa smo toliko razumni, da denarja ne maramo metati proč. Zato pa da pri nas odločitev vedno bolj v korist — Velenja in vodne banovinske elektrike, ker je znatno cenejša kakor ljubljanska. To tudi ni čudno, kajti ljubljansko elektriko vozi iz Trbovelj v Ljubljano draga železnica in še dražji konji v obliki premoga, Velenje jo pa razpošilja po daljnovodu.

Primerjajmo pa na to še druge slučaje. Pred vojno je zgradil bivši deželni odbor svojo elektrarno na Završnici, Ljubljana pa na premog. Koliko je bilo takrat vpitja zaradi Završnice, da bo predraga, da bo vse skupaj vrag vzel itd. Kaj pa vidimo danes? Danes imajo gorenjski kmetje elektriko na pol zastonj, Ljubljanci pa jo plačujejo po 3 Din kilovat za pogon, po 5 Din pa za razsvetlavo.

Imamo pa še nekaj drugih jako poučnih primerov. V Vevčah stoji papirnica, kjer gospodarijo Nemci. Ti imajo nebroj strokovnjakov na razpolago. In ko so se odločile fabrike v Vevčah za elektrifikacijo, so gotovo dobro preračunali, kaj bo bolje, premog ali voda. Odločili so se za vodno napravo in praksa kaže, da so imeli prav!

V Kranju in okolici stoje danes obširne tkalnice, kjer odločuje češki kapital. Tudi Čehi imajo na razpolago izvrstne inženere, ki nič ne zaostajajo za nemškimi. Ti gospodje so brez dvoma tudi dobro in temeljito računali, kaj jim bo hodilo ceneje, premog ali voda, predno so se odločili. In odločili so se za Savo. Bilance teh tovarn kažejo, da so prav storili.

Praksa torej dokazuje, da so se Ljubljanci enkrat vrezali, ker je njihova elektrika predraga, ali pa bodo morali prenašati velike izgube, če bodo hoteli konkurirati z drugimi podjetji. Za nas okoličane pa danes odločitev ni težka: mi se bomo odločili na vsak način za nižjo ceno in sploh za ugodnejše pogoje, na drugi strani bomo pa nameravali združitev naših občin z ljubljansko temeljito pretehtali!

Pomagajte rudarjem!

Baš pred Veliko nočjo je zadela trboveljske rudarje velika nesreča, ker je družba delo zelo omejila, tako da je večina rudarjev

ostala ravno za praznike brez zaslužka. Družba je omejila delo baje zato, češ da ne ve, kako se bodo končala pogajanja z državnimi železnicami glede nadaljne dobave premoga. Bolj verjetno pa je, da je družba omejila delo zato, da bi pritisnila na vladó, ki je več ali manj odgovorna za dobrobit rudarjev.

Pa naj bo to kakor že hoče, ker o tej stvari ne mislimo danes razpravljati. Nas zanima zaenkrat le stališče, ki ga je v tej zadevi zavzel »Slovenec«, ki je pozval vso slovensko javnost na pomoč rudarjem, naj zbira zanje prispevke, češ da gre tu za življenje 35.000 ljudi.

Nič ne rečemo — čisto lepo je, če je kdo človekoljuben. Toda v navedenem slučaju smo se pa le prišli za glavo in si rekli: Torej slovenska izmozgana in izčrpana javnost naj zbira prispevke za rudarje? Kje pa je bogata Trboveljska družba? Zakaj »Slovenec« ne pritisne na to kljuko? Mi naj torej zbiraamo, da ne bo treba šteti denarja dunajskim bogatašem?

Mi bi vedeli povedati drugačen recept za zdravljenje takih bolezni in ga tudi povemo: Trboveljsko družbo je treba prijeti trdo, pa ne bodo rudarji nikdar več stradali!

Danes je minister za šume in rude doktor Korošec. Ta ima danes moč, da vsak hip lahko pošlje v Trbovlje svojega strokovnjaka, da pregleda rudniške naprave. Čim opazi ta najmanjšo napako ali najmanjšo nepravilnost, naj minister naloži družbi občutno globo! Za vsako napako pošteno globo, pa bodo trboveljski mogočnejši kmalu mehki in rudarji siti in preskrbljeni. Globe naj se pa razdele rudarjem, kadar jih bo družba zopet pustila praznovati.

To je pravi recept, ne pa mile prošnje na obubožani narod, naj ta pomaga! Pomaga naj tisti, ki ima, in Trboveljska družba ima več kot preveč.

Če pa še to ne bi zaleglo, se da najti pa še druga sredstva, ki bi gotovo še več zalegla.

Proč s fidejkomisi!

V stoletni zgodovini so se nazori o pravici do zemlje zelo izpreminjali in pot od fevdalne dobe, ko je bila vsa zemlja, kar jo je obsegala ta ali ona država (dežela), privatna lastnina deželnega kneza, pa do današnje dobe, ko pravimo, naj bo zemlja last onega, ki jo obdeluje, je silno dolga in je bila združena s težkimi boji.

V fevdalni dobi je bila vsa zemlja, kakor rečeno, privatna last deželnega kneza (vladarja). Ta seveda svoje zemlje ni mogel obdelovati sam, ampak jo je dajal plemenitašem v uporabo (knezom, grofom itd.). Tak kos zemlje, ki ga je vladar podelil plemenitašem in ki je bil ogrožen, so imenovali »fevd« in po tem imenujemo tudi tisto dobo, ko je še vladala taka pravica, »fevdalno« dobo, plemenitaše pa, ki so dobivali tako zemljo — včasih cele dežele —, pa imenujemo še danes »fevdalce«.

Če je tak plemenitaš umrl, je postal »fevd« zopet vladarjeva last, ki ga je lahko dal komu drugemu, včasih pa tudi sinu umrlega plemenitaša. Šele kasneje je postala večina »fevdov« dednih.

Posebna vrsta »fevdov« pa so bili »fidejkomisi«. To so taka veleposestva, ki so jih dobili posebno dobro zapisani plemenitaši v dedno last pod pogojem, da sledi in deduje vedno najstarejši sin. — Pa še neko drugo ugodnost uživa fidejkomis, da se namreč ne sme prodati. Ne sme ga prodati niti trenutni lastnik, ne smejo ga pa prodati niti upniki. Pomen fidejkomisa je torej v tem, da je deželni knez preskrbel ne le svojega ple-

menitaša do smrti, ampak tudi njegovo rodino in potomstvo za »večne čase«.

Ko so v Avstriji l. 1848. začeli padati fevdalni odnosi in so kmetje postali gospodarji svoje zemlje, so fidejkomisna veleposestva ostala nedotaknjena in taki so ostali fidejkomisi tudi še danes pri nas, kljub vsem agrarnim reformam.

To srednjeveško stanje pa je treba enkrat odpraviti, ker ne gre, da bi še danes trpeli med seboj ali nad seboj neke privilegije, ki ne spadajo več v moderno dobo. Danes smo vsi enakopravni državljani, za katere veljajo enaki zakoni in zato morajo enkrat pasti tudi fidejkomisi.

Način, kako naj se fidejkomisi likvidirajo, se bo že našel, če bo le količkaj dobre volje, kajti da bi na »večno« nekdo užival posebne privilegije za »zasluge«, ki si jih je pridobil kakšen njegov pra-pra-ded za bogve kakšnega nam tujega vladarja, to dandanes ne gre več. Dandanes mora veljati eden in isti državni zakonik za vse, ker je doba privilegijev minila.

Nekaj misli o vzgoji mladine.

Naj sledi v nastopnem nekaj misli o onem do pred kratkem še tako neuvaževanem vprašanju (problemu) vzgoje, ki pa se zadnje čase vendarle počasi pomika v ospredje. Spoznanje, da je vzgoja mladine nekaj več kot zabava, važno in za narod velepomembno vprašanje, prodira med poklicane in »nepoklicane«. Vzgoja je ali bi vsaj morala biti bistven del našega dela, saj je del vseh in vsega. Tudi če govorimo n. pr. o narodnem gospodarstvu, se posredno dotaknemo tudi vzgoje, saj je tudi to odvisno od psihološkega sestava naroda.

S pojmom »vzgoja« zaznamujemo duševno izobličanje mladine, dasi lahko govorimo tudi o telesni vzgoji. Z vzgojo pripravljamo mladino za bodočnost ali bodočnost naroda. Kakor hitro torej zremo v bodočnost z gotovega interesnega vidika, ne moremo mimo vzgoje.

Docela zagrešeno pa je, če istovetimo vzgojo le s šolo, oziroma, če smatramo šolo za edinega vzgojnega činitelja. Predstavljajmo si šolo v luči najmodernejših vzgojnih načel: Ali bi bilo s tem to vprašanje rešeno in bi šola brezhibno, uspešno in popolno funkcionalna? Kdor le malo pozna predale, ki sestavljajo vzgojno delo, mora to zanikati. Zavedati se moramo, da je ravno šola, osobito današnja šola, najzadnji člen v verigi vzgojnih činiteljev.

Prvo in sicer osnovno vzgojo (in pouk) nudi doma — družina in v njej kot prva mati. Saj je ravno v materi osredotočeno družinsko življenje, ona je stanica družine in naroda. Zato je njeno poslanstvo veliko in težko, da, cela najtežje. Bolj ko krojimo javno življenje v njegove sestavine, bolj vstaja njen veliki pomen, njen odločilni vpliv. Ona je med prvimi, ki po svojih otrokih izoblikuje narod in mu ustvarja pojme in predstave. Ona polaga prvo seme pokolenjem in kar hrani dobrega ali slabega, lepega ali grdega, vse se preljuje v bodočnost. Družina, narod, zgodovina — vse govori, kakšne so bile matere. Prvo seme pade v otrokovo dušo na prvo, temeljno mesto in izklesše neizbrisna znamenja. Saj ne more biti drugače, ker materina misel, beseda, dejanja so otroku najdražja; posoda so, ki iz nje otrok zajema zavestno in podzavestno. Zato pa je otrok ves njen in ona vsa njegova. Mi to vemo, ona dva to občutita, doživljata. In ravno v tem je veličastvo in nedosežena tajna lepota, ki jo označimo z eno besedo, ki vre iz naših prs v najlepših in najtežjih urah; neizmerno bogastvo je v njej, v besedi — mati.

In vendar nam ravno sodobno življenje odgrinja resnico, da se njen vpliv naglo potiska v ozadje. Mati in ž njo njena družina se naglo oddaljujeta od svojega prvenstvenega mesta in izgubljata na tej gonilni sili. Usodepolna pa postaja ta resnica z ozirom na to izgubo v kmečki hiši.

Odkod, zakaj ta pojav?

Odgovor vsebuje dve negativni strani.

Po prvi strani pridemo k vprašanju kruha. Družina je zadeta v srce. Že davno je stopila preko lastni prag na tla težke tekme za življenski obstoj, bori se za telesno existenco. V to borbo že davno posegajo tudi mati in otroci. — Ali se more mati v takih razmerah posvečati vzgoji? More li dobra vzgoja skozi svinčene skrbi?

Druga negativna plat so naši pokvečeni vzori, naše po samopašnosti materialističnih mogotev narekovane nepotrebne potrebe.

Ta črv razjeda tudi tretjega činitelja — javno življenje. Naravno, saj je javno življenje odsev čustvenih stremeljenj posameznika (družine). Človek se je preobrazil v neko bežno, splaseno bitje, ki ne more nikjer obsedeti. Beži od domačega ognjišča, ki mu obrača hrbet, in se zaganja v življenje, išče utehe v telesnem in moralnem pogledu. Zelo se je podružabil. Družba (v ožjem smislu besede) pa je zopet nekaj negativnega, ker ne ustvarja, ampak le vživa že ustvarjene plodove.

Prestopimo k tretjemu činitelju — k šoli.

Da si bomo na jasnem: Šola ni samoroden pojav, ampak je psihološko utemeljen produkt zunanjih in notranjih relacij živih organizmov. Naravno, da je tudi šola v oblasti javnega izvljenja. A lice današnjega družabnega življenja je vse prej kot razveseljivo. Razdvojeno in nesoglasno je. A vsepovsod strme v nas maliki zunanje ali snovne kulture, izsledki tehnično-civilizatoričnega snovanja. Ta kultura si je osužnila naše vzore, duhovna kultura pa lebdi ob strani. Tudi šola je podrejena temu sredstvenemu življenju. Zato morajo biti naše šole enostranske, učilnice ali didaktično-materialistične krmilnice. Nekje sem čital, da se mladina vrača iz učilnic nagačena tvarine, lepa in uglajena na zunaj, a znotraj mrtva. Da, to je ubijanje otroške duše, ker ne more prirodnost in po njenih zakonih narekovana individualnost otroka do izraza. Mladina ostaja v ozadju, pasivna in neuvaževana z vsemi svojimi naravno zasnovanimi spečimi silami.

Iz teh kratkih misli tudi razberemo, kje in kako naj pričnemo za dosego res prave narodne vzgoje. Le razmišljajmo o tem! — Prihodnjič pa o vzgoji kmečke mladine.

—n—o.

Tedenski koledar.

- 27. aprila, nedelja: Peter K.
- 28. aprila, ponedeljek: Pavel.
- 29. aprila, torek: Hugon.
- 30. aprila, sredo: Katarina S.
- 1. maja, četrtek: Filip.
- 2. maja, petek: Atanazij.
- 3. maja, sobota: Najdenje sv. Križa.

Sejmi.

- 27. aprila: Lukovica, Vesela gora.
- 28. aprila: Gorica pri Ribnici, Jagnenca, Podbukovje, Ig, Ribnica, Ponšentjur, Vinica.
- 29. aprila: Vel. Gaber
- 1. maja: Rakitna, Struge, Črnomelj, Železniki, Svibno, Mirna, Trava, Boh. Bistrica, Dobropolje.
- 2. maja: Banja Loka.
- 3. maja: Sv. Volbenk, Št. Rupert, Fara, Loka pri Zid. mostu, Selce.

Kmeti gospodarji in kmetijske gospodinjice! Kupujte svoje potrebščine manufakturne blaga pri zanesljivi domači trgovki Fr. Novak, Ljubljana, Kongresni trg 15, pri Nunske cerkvi. — Tam kupite dobro in poceni!

Dopisi

Sv. Jurij ob Ščavnici. Minuli so velikonočni prazniki, ki smo jih obhajali. Kakor vsako leto, pri polni mizi. Veliki petek in velika sobota sta sicer bila blatna in deževna, ali to ljudi ni motilo in trumoma so hodili k božjemu grobu. Kakor nalašč v pričakovanju velikega dogodka je dež v soboto popoldne direktno pred Vstajenjem prenehal. V soboto zvečer so zažareli ognji, oznanjujoč velikonočno kresovanje. Vsak posamezni hribček prelepih Slovenskih goric je ožarel, veseleč se Kristusovega in svojega vstajenja. Vse od Jeruzalema pa do gornjeradgónskih goric, od »pešačkih« brd pa do prekmurske nižave, vse je bilo v ognju, vse je gorelo v polnem veselju in pomladni razposajenosti. Radi večnih nesreč so že fantje v veliki meri opustili velikonočno streljanje. Večjih nesreč sicer ni bilo. Posestniški sin I. Kegl iz Grabonoša je vžigal topič. Ker pa ni pravočasno odskočil od topiča, je puhnil ves smodnik na vžigalno luknjo in ga precej po obrazu ožgal. Vendar poškodba ni nevarna. Pred enim mesecem je naenkrat utihnil s svojim mogočnim glasom največji zvon fare. Razpočili so se ležaji. Na veliko soboto pa je zopet zadonel in oznanil župniji veselo vstajenje. Tukajšnjega veleposestnika in izvozničarja g. Matijo Domanjka so pred kratkim odpeljali z rešilnim autom v graško kliniko radi težke notranje operacije. Upamo, da ga kmalu zopet vidimo v svoji sredi.

Videm-Dobropolje. Vabilo na izvanredni občni zbor Živinorejske zadruge Videm-Dobropolje, ki se bode vršil dne 4. maja ob pol 8. uri zjutraj v osnovni šoli, s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Otvoritev načelstva in nadzorstva. 3. Sprememba pravil. 4. Slučajnosti. Ker gre za spremembo pravil, mora biti navzočih nad polovico članov, da je zbor sklepčen.

Vinarska podružnica na Bizeljskem priredi dne 4. maja ob pol 9. uri zborovanje v šoli na Bizeljskem s sledečim dnevnim redom: 1. Strokovno predavanje iz vinarstva in kletarstva (A. Žmavc, direktor vinarske šole v p.). 2. Volitev delegatov za občni zbor Vinarskega društva. 3. Predlogi in nasveti. 4. Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi odbor.

Nova cerkev pri Celju. Dne 13. aprila smo imeli zaključek kmetijsko nadaljevalne šole z razstavo raznih kmečkih potrebščin. Poleg domačinov so se zaključka šole udeležili tudi člani »Društva kmetijskih fantov in deklet iz Frankolovega«. Popoldne so učenci kmetijske nadaljevalne šole vprizorili igro »Veriga«, katere čisti dobiček je namenjen za razne stroške kmetijske nadaljevalne šole.

Bree na Dobrni. Že star pregovor pravi, da je april mesec burje in vetra. Tako so tudi nad našo okolico dne 14. aprila prišli temni oblaki, iz katerih se je sipala toča tako, da nam je zemljo kar pobelilo. Med nevihto je strela udarila v hlev posestnice Kamšak in ubila 5 glav goveje živine in 17 ovac. K sreči, da se hlev ni vžgal. Posestnica je hudo prizadeta, ker sedaj v spomladnem delu nima vprežne živine. Ravno aprila meseca leta 1916 ji je pa na italijanski fronti ubila granata moža, nakar je še tisto leto postalo sedem njenih bratov žrtev svetovne vojne.

Enodnevni tečaj za zatiranje škodljivcev in boleznih sadnega drevja se vrši v ponedeljek dne 5. maja t. l. na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

Podpirajte Kmetijsko Matiko!

Novice

Škof dr. Marušič — umrl. Pretekli petek je umrl v Senju senjsko-mudrski škof v Hrvatskem Primorju dr. Josip Marušič.

Posojilo za obnovo naših cest. Z uredbo o banovinskih davščinah, ki jo je objavil »Uradni list« od 16. aprila se pooblašča ban uvesti zaradi ustanovitve cestnega fonda doklado na državno trošarino na bencin v izmeri največ 100 Din na 100 kg. Dalje se pooblašča ban najeti za kritje izrednih izdatkov investicijsko posojilo do 60 milijonov dinarjev. S tem posojilom namerava pričeti banovina temeljito popraviti in obnoviti naše ceste. Kot prvo pride v poštev asfaltiranje ceste Lesce—Bled ter tlakovanje cest okrog večjih mest.

Posojilo naše banovine. »Kranjske deželne elektrarne«, ki so sedaj last dravske banovine, so že lansko leto sklenile z ministrstvom za šume in rudnike dolgoročno pogodbo, po kateri bo električna centrala v Velenju dobavljala ves proizvajani tok »Kranjskim elektrarnam. Velenjska centrala bo služila kot glavni steber za obširno elektrifikacijo, ki jo namerava izvršiti naša banovina v Sloveniji. V prvem delu tega elektrifikacijskega načrta je zamišljena zgraditev daljnovoda iz Velenj do Domžal in od tod naprej do Kranja, kjer se združi z Završnico. Stroški za zgraditev tega dela so proračunani na 20 milijonov dinarjev. Naša banovina je te dni najela 20 milijonsko posojilo pri »Pokojninskem zavodu« v Ljubljani in bo s tem denarjem še letos postavila daljnovod Velenje—Domžale.

Tudi boljševiški uradniki poneverjajo državni denar. Sovjetske oblasti so prišle na sled velikanskim poneverbam državnega denarja, ki so jih izvrševali uradniki v finančnem komisarijatu. Kakor poročajo listi, so

pokradli boljševiški uradniki nad 150 milijonov rubljev. Sovjetske oblasti so prizadete uradnike odpustile iz službe, izključile jih iz boljševiške stranke in proti vsem dvignile obtožbo.

Naše narodno premoženje. Med gospodarskimi vestmi poročajo časopisi, da je sklenil upravni svet družbe »Mines de Bor«, ki izkorišča znameniti in bogati bakreni rudnik v Srbiji, 300 odstotno dividendo. To se pravi, da bo izplačano na vsako delnico, ki se glasi na 100 dinarjev, 300 dinarjev. Ker je sedež družbe v Parizu in so lastniki delnic, oziroma borskega rudnika Francozi, bo šel ves ta milijonski čisti dobiček v inozemstvo, to je v Pariz. Pri 15 milijonski glavnici, ki so jo delničarji vložili v podjetje, znaša samo letos čisti dobiček 45 milijonov dinarjev.

Služba banovinskega cestarja v območju cestnega okrajnega odbora v Škofji Loki, za cestno progo Podboršt—Petrovo brdo, je razpisana. Prošnje do 30. aprila na kr. bansko upravo s pozivom na razpis štev. I-3502 od 5. aprila t. l.

Metliška elektrarna pogorela. Pretekli četrtek je izbruhnil drugi požar v Belokrajini. To pot se je pojavil ogenj v elektrarni v Sržakih, ki preskrbuje z električno lučjo Metliko. Poslopje elektrarne je pogorelo do tal, pa tudi stroji so vsled vročine močno pokvarjeni, tako da bo Metlika morala zopet našgati petrolejke.

Pacijent: Kam naj grem, gospod doktor, da ozdravim želodec in uredim prebavo?

Zdravnik: V Rogaško Slatino! Zahtevajte prospekte!

Pri prehlajenjih, hripi vnetju vratu, zadrževanju bezgavk, živčnih boleznih, tiganju v udih dobro dene, ako se s pol kozarcem naravnega »Franz-Josef«-grenčice poskrbi za vsakodnevno izpraznjenje črev. Po izjavah vseučiliških klinik se odlikuje »Franz-Josef«-voda po zanesljivem učinku ob zelo prijetni porabi. »Franz-Josef«-grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Z visoke šole na kmetijo. Visokošolec beograjske univerze Branislav Simeonović je nedavno po končanih pravnih naukih kupil v vasi Jajinci večjo kmetijo in pričel na njej lepo kmetovati v najboljšem prijateljstvu s svojimi sosedi. Ko so za tega šolanega kmeta zvedeli drugi visokošolci, se mu je kmalu ponudil eden izmed njih, ki je tudi dovršil pravne študije, za kravjega in kozjega pastirja proti plačilu, kakršnega prejema običajno te vrste posli. Neki brezposelni maturanat pa se mu je ponudil za hlapca. Simeonović je obadva odklonil, ker je že sprejel v službo druge kmečke fante. Ta slučaj nam dovolj jasno pokazuje, da je te vrste šolanih ljudi preveč in da ne morejo dobiti namestitve in zaslužka, dočim pa razni obrtniški poklici še vedno lahko dobe delo in zaslužek.

Divjaški napad v Kresniških poljanah. V mali vasi Kresniške poljane pri Litiji se je pretekli četrtek odigral dogodek, kakršnega še nihče v celi okolici ne pomni. Prav kakor hajduki v albanskih gorah je napadel Janez Slapničar s karabinko svojega mejaša Martina Godca in ga z dum-dum kroglo ustrelil v nogo ter ga nato preganjal po celi vasi, dokler se mu ni ta skril pri kmetu Kosu v hlev. Ko podivjani Slapničar ni našel svoje žrtve, je odšel pred Godčevo hišo in začel streljati skozi okna in stene. V hiši so se nahajali Godčevi štirje otroci in bolna žena. En strel je zadel štiriletno hčerko v trebuh. Ko so se pričeli med tem zbirati ljudje iz cele vasi in svarili Slapničarja pred strašnim početjem, je ta pobegnil v gozd. Poklicani zdravnik iz Litije je odpravil oba težko ranjena v ljubljansko bolnico, pojačana orožniška patrulja pa je šla iskat pobeglega hajduka. Vzrok sovraštva so bili mejni spori. Janez Slapničar se je tožaril z Godcem radi neke meje, a je pravdo zgubil. To ga je tako ujezilo, da je sklenil maščevanje nad Godcem in to tudi v četrtek storil. Za svoje brezumno početje bo dajal odgovor pred sodnijo.

Iz uredništva. Dopis iz Radoslavcev ne moremo priobčiti, ker ni podpisan.

Podlistek

H. von Kleist - Ivan Albrecht:

Dvoboj.

(Nadaljevanje.)

Dasi sem bil že vržen v prah pod njegovo nogo, sem se vrnil v življenje. Po čem naj bi bila najvišja božja modrost dolžna, naznačiti in izreči resnico vprav v trenutku bodisi še tako vernega klicanja? Stisnil je Littegardine roke v svoje dlani in končaval: »Littegarda, v življenju bodi najin pogled usmerjen v smrt, a v smrti v večnost! Trdno in neomahljivo verujva, da pride tvoja nedolžnost v jasno, svetlo sončno luč, da pride tako po dvoboju, ki sém ga zate bojeval!« — Po teh besedah je vstopil grajski oskrbnik. Gospa Helena je jokaje sedela za mizo. Ker jo je oskrbnik opomnil, da bi tolikšno razburjenje utegnili škodovati njenemu sinu, se je gospod Friderik na prigovarjanje svojcev vrnil v svojo ječo z zavestjo, da je nekaj tolažbe prejel in tudi dal.

V Bazlu je cesar sestavil sodni svet, ki je medtem proti gospodu Frideriku pl. Troti, kakor tudi proti njegovi prijateljici, gospe Littegardi pl. Auersteinski naperil obtožbo, češ, da sta pregrešno klicala božjo sodbo. Po veljavnih postavah sta bila zaradi tega oba obsojena v sramotno smrt na grmadi. Obsodba bi bila morala biti izvršena na samem kraju dvo-

boja. Odposlali so nekaj svetnikov, da sporoče sodbo ujetnikoma. Obsodba bi bila tudi takoj izvršena, če ne bi bil cesar na tihem želel, da prisostvuje izvršitvi grof Jakob Rdečebredec. Cesar namreč ni mogel zatreti nekakšnega nezaupanja napram njemu. Grof pa je še vedno ležal bolan zaradi malenkostne in na videz brezpomembne rane, ki mu jo je bil v začetku dvoboja zadal gospod Friderik. To je bilo v resnici nekaj čudnega in nenavadnega. Nekakšna posebna skvarjenost njegove krvi je od dne do dne in od tedna do tedna ovirala zdravljenje. Vso umetnost zdravnikov, ki so jih drugega za drugim iz Švice in s Švabskega klicali k njemu, ni mogla nič pomagati. Nekakšen oster gnoj, ki ga vsa tedanja zdravniška umetnost ni poznala, je liki rak razjedel ranjeno roko do kosti okrog in okrog. Na grozo vseh njegovih prijateljev so bili primorani, odrezati mu roko v zapestju, a ker tudi to ni ustavilo gnojenja, pozneje sploh — celo roko. Ali tudi to sredstvo, ki je veljalo tedaj za najbolj korenito zdravljenje, je gorje samo povečalo, mesto da bi ga zmanjšalo (kar bi dandanes lahko takoj uvideli!). — Ker se je njegovo telo polagoma razkrajalo v gnoju in gnitju, so zdravniki izjavili, da ni rešitve zanj in da bo umrl še pred koncem tedna. Prijor avguštinskega samostana je menil, da je treba v tem čudnem preokretu položaja slutiti strašno božjo roko, zamen pa je rotil grofa, naj pove resnico glede spora med njim in vojvodinjo-regentinjo. Grof je ves presunjen še enkrat prejel sveto obhajilo na to, da je govoril resnico. Z vsemi znaki najglobljega strahu je dejal, naj bo njegova duša na veke pogubljena, ako je gospo Littegardo po krivem obdolžil. Kljub

njegovemu nenravnemu življenju je bilo zdaj dvoje vzrokov, da so lahko verjeli notranjemu poštenju tega zagotovila. Prvič je bil bolnik res nekako pobožen, kar mu po vsej verjetnosti ne bi pripuščalo v takem trenutku po krivem prisegati. Drugič pa se je pri zasliševanju nekega čuvaja z gradu pl. Bredov, ki ga je grof podkupil, da bi lahko neopaženo prišel v grad, nedvoumno izkazalo, da je to res in da je bil grof v noči pred svetim Remigijem resnično v notranjosti Bredaške graščine. Potemtakem ni prijorju preostajalo nič več drugega, nego misel, da je grofa samega varala kaka tretja, njemu neznana oseba. — Nesrečnež še ni bil končal svojega življenja, ko je spričo vesti o čudovitem okrevanju komornikom sam zapadel v to grozno misel. Njemu v obup se je ta vera kmalu tudi popolnoma potrdila. Vedeti je namreč treba, da je imel grof nečedno razmerje z gospejino sobarico Rozalko že dolgo poprej, predno se je njegova sla lotila gospe Littegarde. Skoraj vsakokrat, kadar je njena gospoda prišla k njemu na obisk, je ponoči navadno odpeljal v svojo sobo to dekle, ki je bila lahkomisljena in pokvarjena stvar. Ker je tedaj ob svojem zadnjem bivanju tamkaj, ko je bila z bratom vred v njegovem gradu, prejela Littegarda ono nežno pismo, v katerem ji odkriva svoje nagnjenje, je to vzbudilo zavist in ljubosumnost v deklini. Grof jo je namreč že več mesecev zanemarjal. Ko je kmalu nato Littegarda odpotovala in je ona morala z njo na pot, je poslala grofu pismo, kjer mu je v Littegardinem imenu sporočila, da sta brata zbog njegovega koraka skrajno razburjena in zbog tega ne more misliti na takojšnje svidenje.

(Nadaljevanje prihodnj.)

Veliko zborovanje agrarnih interesentov.

V nedeljo, dne 1. junija t. l. se bo vršilo v Ljubljani veliko zborovanje agrarnih interesentov iz cele Slovenije. Pričetek zborovanja bo ob 10. uri dopoldne v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. Zaupniki agrarnih interesentov naj po svojih okoliših razglase to zborovanje in poskrbe za čim večjo udeležbo. Udeleženci iz oddaljenejših krajev se bodo lahko poslužili znižane vožnje na železnici z velesejsko legitimacijo.

Prodaja Eszterhazyjevega veleposestva v Prekmurju. Šumska imovinska občina križevačka je sklenila kupiti gozdno površino kneza Eszterhazyja v Dolnji Lendavi za 26 milijonov dinarjev. Gozdna površina meri 1600 jutov.

Imenovanje novega ravnatelja drž. trgovske akademije v Ljubljani. Na predlog ministra za trgovino in v soglasju s predsednikom vlade je kralj podpisal ukaz, s katerim se imenuje za ravnatelja državne trgovske akademije v Ljubljani dr. Karel Pirjevec, profesor na trgovski akademiji.

Razprava proti dr. Mačku. Pred državnim sodiščem za zaščito države se je pričela v četrtek, 24. t. m. razprava proti dr. Vladimirju Mačku in 24 tovarišem. Obtožence bo zagovarjalo okrog 35 odvetnikov. Samo dr. Mačka bo branilo 7 odvetnikov, večinoma iz Zagreba in Beograda.

Stric iz Amerike umrl. Že pred kakimi 50 leti se je izselil iz banaške vasi Tarža v Južno Ameriko Gašper Bugi. Na domu je ostal njegov brat, ki je pred nekaj leti umrl in zapustil več odraslih otrok. Ti so zvedeli, da je leta 1927 umrl njihov stric v Buenos Airesu in da je zapustil veliko premoženje. Potom našega konzulata so se o umrlem stricu in njegovih zapuščini informirali ter zvedeli, da je zapustil stric 42 milijonov dinarjev. Jugoslovanski konzul jim je preskrbel v Buenos Airesu odvetnika, ki je vso zapuščinsko zadevo uredil in že sporočil sorodnikom v Taržo, da bodo dobili nakazanih 42 milijonov dinarjev.

Grozna nesreča v rumunski cerkvi. Verniki rumunske vasi Costesti, ki je kakih 60 kilometrov oddaljena od glavnega mesta Bukarešte, so se na veliki petek zbrali k popoldanskemu cerkvenemu opravilu. Sto let staro in leseno cerkveno so posebno lepo okrasili in obesili po oltarjih in stenah polno venčev, šopkov in trakov. Okrog velikega oltarja je učitelj postavil šolski pevski zbor, ostala cerkev pa je bila nabita ponajveč otrok, fantov in deklet. Okrog 150 ljudi je bilo v cerkvi. Pred oltarjem sta opravljala službo božjo oba domača duhovnika. Vsi so bili globoko zatopljeni v pobožne misli in niso takoj opazili, da se je na glavnem oltarju vnel od sveče suh papirnat venec. Šele, ko je plamen objel ostali oltar, so zakričali ljudje: ogenj, ogenj. Vsi iz sebe so planili proti vratom, ki jih pa radi gnječe niso mogli odpreti. Pri glavnih vratih se je vlegla na tla stara ženica in vpila, da ne spusti nikogar ven, dokler ne bodeta rešena njena dva otroka, ki sta bila v bližini velikega oltarja. Med tem je ogenj zajel že leseno streho in strop, ki se je začel podirati na ljudi. Strašni so bili prizori, ko so goreči kosi stropa padali med zbegane vernike, ki so kakor žive baklje goreli, ne da bi si mogli pomagati. V strašnih mukah je zgorelo 110 ljudi, 20 jih je bilo težko ranjenih in le nekaj se jih je na čudežen način rešilo. Tudi oba duhovnika sta našla smrt pod ruševinami cerkve, tolažeč do zadnjega obupane vernike. Stariši in sorodniki, ki so ostali doma, so prihiteli na pomoč, ko je bila cerkev že vpepeljena, kajti požar je opravil svoje strahovito delo v pol ure. Na pogorišču so se odigravali pretresljivi in žalostni prizori. Ob-

upane matere so razkopavale razvaline in iskale svoje otroke. Mnogo je bilo tako ožganih, da jih sploh ni bilo prepoznati, veliko je bilo požganih do kosti. Vlada je bila o nesreči takoj obveščena in je prišel na kraj požara minister za notranje zadeve Vajda Vcevod, da potolaži obupane vaščane.

Prava Kolinska cikoriya

Povratek dr. Marinkovića. Naš zunanji minister dr. Voja Marinković se je po večmesečnem bivanju v inozemstvu vrnil v Beograd.

Sredi ulice zaklal svojo ženo. Na velikonočni ponedeljek je sredi Ilice v Zagrebu zaklal svojo ženo trgovec Milivoj Rajačić. V ledja ji je zasadil 18 cm dolg nož in ji prerezal glavno žilo. Žena je bila takoj mrtva. Morilca so aretirali. Na policiji je izjavil, da mu je bila žena nezvesta in da mu je iz trgovine jemala denar ter ga pošiljala drugemu. Morilca bodo izročili sodišču.

Nesreča avtobusa. V bližini španskega mesta Valencia je na nezavarovanem železniškem prehodu zadel nabito poln avtobus v tovorni vlak. Učinek je bil strahovit. Avtobus je bil popolnoma zdrobljen, 11 potnikov mrtvih in 20 težko ranjenih.

Službene ure za drž. urade. Po naredbi predsednika vlade veljajo od 1. maja do 1. oktobra za državne urade sledeče službene ure: Od ponedeljka do petka od 7.30 do 12.30 in od 16 do 18, v soboto pa od 7.30 do 12.30, popoldne nič. Od 1. oktobra naprej se uvede zopet sedanji delovni čas.

Agrarni interesenti pri banu dunavske banovine. Večja skupina agrarnih interesentov iz Vojvodine je obiskala pretekli teden bana dunavske banovine v Novem Sadu ter mu izročila obširno spomenico, v kateri prosijo za dodelitev agrarne zemlje z ozirom na njihovo težko stanje. Ban jim je obljubil, da jim bo šel na roko in da bo za njih vse storil, ker je v njegovi moči. Agrarni interesenti so nato odšli z veliko državno zastavo na čelu po mestu in se oglasili tudi v uredništvu časopisa »Politike«, potom katerega so se zahvalili banu za obljubljeno zemljo.

Na Bledu zopet gori. Na velikonočni ponedeljek okrog 10. ure zvečer je pogorel hlev kmetice Uršule Soparjeve na Bledu. Domačim gasilcem se je posrečilo ogenj omejiti. Poslopje je bilo zavarovano in je škoda krita z zavarovalnino. Vzrok požara ni znan.

Težka letalska nesreča. V bližini Newyorka se je pri spuščanju na zemljo zapletlo potniško letalo v električno napeljavo visoke napetosti ter je v plamenih treščilo na tla. Pilot in štirje potniki so bili takoj mrtvi. Med potniki se je nahajal tudi predsednik mednarodne letalske konference grof de la Vaulx.

Naročajte »Kmetški list«!

Gospodarstvo

Živinorejsko-zadružni pokret na Gorenjskem.

V kranjskem okraju so vse živinorejske zadruge organizirane v takozvan »Živinorejski skupini za kranjski okraj«. Ta okraj je izrazito živinorejski. Zato pa obstoječe živinorejske zadruge nikakor ne zadoščajo za vsestranski napredek živinoreje in treba, da bi imel vsak zaokroženi okoliš svojo zadrugo. Jeseni l. 1919 je započel okrajni kmetijski referent v Kranju sporazumno z »Živinorejsko skupino« obširno akcijo za razmah in oživiljenje živinorejskega združništva v kranjskem okraju. Zastopniki »Živinorejske skupine in kmetijski referent so vso zadevo najprej dobro pripravili na dveh zborovanjih, kjer se je izdelalo podroben načrt za to akcijo. Sklenilo se je, delati v bližnji bodočnosti z vsemi silami na to, da se polagoma prepreže ves kranjski in radovljiški okraj z živinorejskimi zadrugami, ki bodo res delazmožne. Tam, kjer so dani že vsi pogoji, naj se ustanovi zadruge čimprej in pomaga pri organizaciji združnega dela. Tam pa, kjer je živinorejska zadruga sicer nujno potrebna, a še manjkajo nekateri pogoji za uspešno delo, naj se pomaga, da se najprej ustvarijo pogoji. Velika pogreška je, ustanoviti zadrugo, za katero v kraju še ni potrebne podlage, zlasti če nimajo živinorejci že sami dovolj združnega smisla in uvidevnosti in če ni na razpolago zadostnega števila sposobnih, vnetih, poštenih in vztrajnih združnih delavcev, zlasti mlajših moči, ki bi vodili zadrugo in stalno delali pri rodovniku ter mlečni in tolstični kontroli.

Na omenjenih zborovanjih se je sklenilo, da pri vseh tozadevnih predavanjih spremlja kmet. referent tudi odposlanec »Živinorejske skupine«, ki bo takoj po vsakem predavanju nastopal in podajal tudi v imenu živinorejske skupine pobudo k pričetku dela. Propagandna predavanja je vršil kmet. referent Josip Sustić, a kot delegat »Živinorejske skupine« je v večini slučajev sodeloval posestnik Janez Ovsenik iz Predoselj. Pokazalo se je, da je sporazumno in vzporedno delo poklicnega strokovnjaka s kmetovalcem - zadrugarjem prav posrečeno. Na ta način se je zaneslo med živinorejce živo združno misel in s tem seme, ki mora prej ali slej obroditi sad. Povsod pa se je svarilo pred prenašanjem ali nepremišljenim ustanavljanjem zadrug. Zaenkrat se je v pretekli zimi ustanavljalo le pripravljalne odbore, z namenom, da ti nadaljujejo propagandno delo in širijo združno misel in s tem ustvarjajo polagoma vse potrebne pogoje za dela sposobne zadruge. Naglica z ustanavljanjem je ravno pri živinorejskih zadrugah, ki se težko uveljavijo, kaj riskantna. Posledica prenašanja ustanovljenja je bila že v številnih slučajih, da je ostalo vse le pri ustanovitvi, delalo se ni nič, torej le kup besedi in papirja.

Vendar pa se je kmalu pokazalo, da je v nekaterih okoliših kranjskega okraja že danes dovolj resničnega umevanja za ta gospodarski pokret. Ustanovile so se nove živinorejske zadruge v Olševku, v Vogljah in v Cerkljah pri Kranju. Pripravljalni odbori pa pridno delujejo v Gorenjvsi nad Škofjo Loko, v Trsteniku, Sv. Katarini nad Tržičem in v Sorci nad Škofjo Loko. Tudi druga središča bodo najbrž sledila (Moravče, Dobrava pri Podnartu). Kakor se vidi, bo prav kmalu kranjski okraj dobesedno preprežen z delovnimi živinorejskimi zadrugami, ker obstoja jih že 11 (Naklo, Predoslje, Žabnica, Selca, Smlednik, Hrastje, Senčur, Stražišče, Voglje,

Olševk, Cerklje). Da je zanimanje resno, posebej dokazuje krasen uspeh specialnega tečaja za odbore živinorejskih zadrug, ki se je vršil v Kranju 14. in 15. marca t. l.

Prireditelji opisane zadružne akcije v kranjskem okraju pa si kljub uspehom ne delajo prav nobenih iluzij, ker vedo, kako rado se pri nas kaj pokazi in ker je živinorejsko zadružništvo pri vsej nujni potrebi najtežje izpeljivo. Oni se zavedajo, da treba započeto delo vztrajno nadaljevati in ne ostati samo pri ustanavljanju, temveč poglobljati tudi zadružno delo. Pričakovati pa je, da bodo vsi, faktorji in oblasti upoštevale ta velepomemben pokret, ki bo kmalu zavzel oba gorenjska srez in ga po zaslugi in obsegu podpirale.

Razstava perutnine in kuncev. Ob priliki letošnje prireditve velesejma v Ljubljani, to je od 29. maja do 10. junija t. l. se bo vršila skupna razstava perutnine in kuncev, članov »Odseka za rejo kuncev in perutnine Kmetijske družbe v Ljubljani«. Razstava se bo vršila v posebnem paviljonu, ki ga je dala velesejska uprava na razpolago. Poleg najlepših razstavnih živali se bo razstavilo tudi razne izdelke orodja, posode, jajca in druge potrebščine, ki prihajajo pri reji teh živali v poštev. Razstava bo torej vsestransko poučna in zanimiva ter bo nudila občinstvu mnogo koristnega v vseh pogledih.

Kmetijska šola na Grmu ima še nekaj mest v pripravljalnem gospodarskem tečaju neodanih. Da se zamorejo oddati tudi ta, je odložila rok za vlaganje prošenj do 5. maja in pričetek tečaja na sredo maja. O tem se obveščajo prosilci, ki so prošnje že vložili in oni kmetje-gospodarji, ki žele svoje sinove poslati v kmetijsko šolo, pa prošnje doslej niso vložili. Šolanje v tečaju je brezplačno. — Ravnateljstvo kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu.

VIII. redni občni zbor EKONOMA, osrednje gospodarske zadruge v Ljubljani. V sredo, dne 16. t. m. se je vršil v Ljubljani 8. redni občni zbor Ekonoma ob veliki udeležbi zadržarjev. Iz poročila o poslovanju in razvoju zadruge, ki ga je podal predsednik g. inž. Zupančič, posnemamo, da je bil skupni promet zadruge v letu 1929 okrog Din 40 milijonov z izkazanim čistim dobičkom 19.315-08 dinarjev. Članstvo se je znatno povečalo in sicer je med letom 1929 pristopilo na novo nad 50 članov, tako da je štelo koncem leta 1929 1572 deležev. To je dokaz, da uživa Ekonom v krogu svojih odjemalcev veliko zaupanje, ki se z vsakim letom povečava. Občni zbor je odobril bilanco in sprejel predlog načelstva glede razdelitve čistega dobička po odbitku 6-odstotnih obresti na zadružne deleže. Ker je potekla z letošnjim letom poslovna doba načelstva in nadzorstva, so se vršile volitve nadzorstva za prihodnje 2 leti in načelstva za nadaljna 3 leta. Ekonom je svoj delokrog znatno povečal posebno v pogledu nabave raznih gnojil in poljedelskih pridelkov. Radi tega se priporoča vsem članom, da se poslužujejo te važne gospodarske institucije v najizdatnejši meri.

Živinski sejem v Ljubljani. Na živinski sejem je bilo prignanih 135 konj, 22 volov, 20 krav, 7 telet in 404 prašičev; prodanih pa je bilo 32 konj, 9 volov, 20 krav, 7 telet in 240 prašičev. Zaradi slabega vremena je bil sejem slabše obiskan in tudi kupčija ni bila baš živahna. Cene so ostale nespremenjene (na zadnjem sejmu so se volji, kakor znano, podražili za 25—50 par), le teleta so danes popustila za 50 par pri kg. Za kg žive teže notirajo: voli I. Din 10-25 (na zadnjem sejmu 10-25), voli II. 9-50 (9-50), voli III. 8-50 (8-50), krave debele 5—7 (5—7), krave klobasarice 4—5 (4—5), teleta 13-50—14-50 (14—15). — Cene prašičkom so bile: 6—10 tednov stari po Din 250—400 za komad.

»Zadružni vestnik«. Izšla je 4. številka »Zadružnega vestnika«, glasila Zveze slovenskih zadrug v Ljubljani s sledečo vsebino:

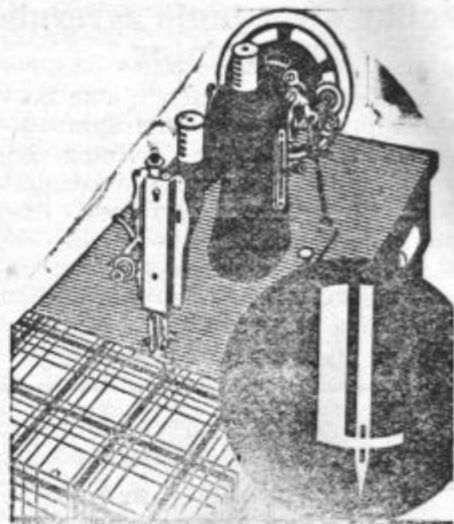
Občni zbor Zveze slovenskih zadrug, Nekaj misli o zadružni industrijalizaciji kmetijstva, Živinorejske zadruge in zakon o pospeševanju živinoreje ter poleg tega še Sporočila Zveze in Zadružni in gospodarski pregled.

Tržne cene v Ljubljani 15. aprila 1930. Govedina: V mesnicah po mestu I. vrste Din 22, II. vrste 20; na trgu: 1 kg govejega mesa I. Din 18—20, II. 16—18, III. 12—16. Telatina: 1 kg telečjega mesa I. Din 25, II. 22—24. Svinjina: 1 kg prašičjega mesa I. Din 25, II. 22—24, slanina na debelo 24, masti 28, šunke (gnjati) 30, prekajenega mesa I. 30. Drobica: 1 kg koštrunovega Din 14—15, jagnjetine 18 do 20. Konjsko meso: 1 kg konjskega mesa I. Din 8, II. 6. Perutnina: piščanec majhen Din 25—30, kokoš 30—50, petelin 25—40, domači zajec, manjši 8—15, večji 20—30. Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka Din 2-50—3, 1 kg surovega masla 36—40, čajnega masla 44 do 56, masla 40—44, bohinskega sira 34—40, sirčka 8—10, eno jajce —75—1. Pijače: 1 liter starega vina Din 18—22, novega vina Din 14—18, 1 čaša piva 3-50, vrček piva 5—, steklenica piva 6—. Kruh. 1 kg belega Din 5—, črnega 4-50, rženega 4-50. Mlevski izdelki: 1 kg moke št. 0 Din 4-50, št. 2 4-25, št. 4 4—, št. 6 3-75, kaše 5—6, ješprenja 6, ješprenjčka 10—12, otrobov 1-75—2, koruzne moke 3-50, koruznega zdroba 4—4-50, pšeničnega zdroba 5—6, ajdove moke I. 6—8, II. 6—, ržene moke 4—. Kurivo: 1 tona premoga Din 455—, 1 m³ trdih drv 180, mehkih drv 90. Krma: q sladkega sena Din 100, pol sladkega sena 80—90, kislega sena 75, slame 50—75.

V pomorskem prometu so udeležencem letošnjega jubilejnega Ljubljanskega velesejma, ki se vrši od 29. maja do 9. junija, dovoljene na podlagi sejske legitimacije sledeče olajšave: Na parnikih paroplovnega društva »Boka« 50% popust, na parnikih »Dubrovačke parobrodске plovitve« olajšave »razreda za razred«, t. j. plača se cena nižjega, a da se vozi v višjem razredu, enako tudi na parnikih »Jadranske plovitve«. Za prevoz razstavnega blaga pa velja na parnikih vseh treh parobrodskih družb 50% popust. Ugodnost velja na vseh parnikih za posetnike in razstavno blago od 20. maja do 20. junija t. l.

Poleg mnogih naših gospodarskih ustanov igra tudi Ljubljanski velesejem v napredku domače industrije, trgovine in obrti veliko vlogo. V teh desetih letih dela v naši novi državi so se pokazale njegove prireditve kot potrebne revije našega dela in napredka tudi v tistem času, ko je denar cout que iskalo blago in obratno, ko je blago — produkt in njegovi izdelovalci — iskalo placement — trg in denar. V eni in drugi situaciji so ljubljanski velesejmi popolnoma ustrezali oni svrhi, kateri so bili namenjeni, in odlično zadovoljevali potrebe domače produkcije, domačega konzuma, v kratko, potrebe našega trga. Moderno gospodarstvo, posebno industrija in trgovina sedanje dobe, je osvojila velesejme kot najprimernejši forum za propagando in placiranje vseh vrst predmetov in kot najprikladnejša letna sezonska shajališča trgovcev in producentov. Zato so se skoro v vsaki državi povojne Evrope velesejmi afirmirali kot tržišča, odnosno blagovne borze, na katerih se posluje na bazi vzorcev. Njih glavna misija ravno je, da koncentrirajo ponudbo in ustvarijo center za vse one informacije, ki so potrebne, da poantirajo tendenco trga. V Ljubljani se vrši od 29. maja do 9. junija t. l.

Narodna igra »Prisega o polnoči« 150krat na odru. Uspeh, kakršnega še ni doseglo nobeno dramsko delo je igra M. Komanove »Prisega o polnoči«. Komaj dobro leto je od tedaj, ko se je vprizorila prvič v Radovljici, a jo je odslej že vprizorilo reci in piši 74 odrov. Kot 75. oder in kot 150 predstavo (ker so jo skoro vsa društva igrala po dvakrat in trikrat) pa jo vprizori dramska sekcija J. N. A. D. »Jadrana« v ponedeljek 28. t. m. v ljubljanski drami pod pokroviteljstvom Jugoslov. ženskega saveza. Vstopnice se dobijo v pisarni J. N. A. D. »Jadrana« od 3.—5. ure v Tomanovi ulici, arena Narodnega doma. Z ozirom na to, da je gro spisala naša priznana kmetiska pisateljica, priporočamo vsem našim prijateljem iz ljubljanske okolice, da si igro ogledajo.

HAID & NEU šivalni stroji

so prvovrsten nemški izdelek.

Prodaja jih tudi na ugodne obroke.

CENTRA

Trgovina šivalnih strojev

Ljubljana

Miklošičeva cesta št 7/III.

Zastopnike sprejemamo povsod.

Kam z žitom?

V Ameriki imajo velike težave s prodajo ogromnih količin žita, tako da pravijo nekateri, da bi mogla Ameriko rešiti pred velikim polomom žitnih cen samo še izredno slaba žitna letina. Razmere v Ameriki je preštudiral tudi znani nemški kmetijski strokovnjak profesor Aereboe, ki je napisal o svojih vtisih s potovanja po Ameriki v »Frankfurter Zeitung« sledeči članek:

»V Ameriki opaziš na prvi pogled silen konzum živalskih proizvodov, zlasti mesa in masla. To se opaža zlasti med delavci. Poleg konzuma sadja se je silno dvignil tudi konzum sladkorja, ki ga Američan pojé trikrat več na leto kakor Nemec. Tudi konzum mesa stalno raste. Zanimivo pa je, da se pusto meso vedno manj troši, dviga pa se konzum kvalitetnega mesa. Število živali v Ameriki je, preračunano na prebivalca, trikrat večje kakor v Nemčiji, produkcija in konzum jaje pa je šestkrat večja. Tudi konzum pitane peradi, masla in jaje stalno narašča. Zato Amerika že danes uvaža surovo maslo iz daljne Nove Zelandije. Količina krmil, ki je potrebna za odgoj toliko živali, je nenavadno velika, zlasti koruze. Veliko povpraševanje po koruzi je dvignilo njeno ceno in povzročilo, da so cele pokrajine opustile pšenico in začele sejati koruzo. Pa tudi pšenice porabijo skoro več za krmljenje živali kakor za človeško hrano.

Velikanska produkcija žita v Ameriki vsiljuje nehote človeku misel, kaj bi bilo s cenami žita, če ne bi bili Amerikanci v tako kratkem času tako zelo dvignili konzum živali in živalskih proizvodov. Če se to ne bi bilo zgodilo, bi bila Amerika prisiljena svoj izvoz žita za vsako ceno še povečati in bi žitne cene še bolj padle.

Amerika preživlja danes take stopinje razvoja kakor Nemčija pred vojno. Takrat je tudi Nemčija svojo žitno produkcijo zvišala bolj kakor je to odgovarjalo številu ljudi. Zaradi splošnega blagostanja pa je Nemčija žito še uvažala za krmo za živali. Nemčija pa bi bila producirala še več žita, če bi bila sama krila svojo potrebo po mesu in sama vzgajala živali, kolikor jih je potrebovala. Ta proces pa je ovirala carinska politika, ki je nalagala visoko carino na žito, nizko carino pa na uvoz masla, jaje in mesa. Ta predvojna

carinska politika ima za posledico, da Nemčija še danes uvaža za 500 milijonov mark mlečnih proizvodov na leto in za 300 milijonov mark jaje in mesa. Tretjino mesa, ki ga potrebuje Nemčija, morajo uvažati. Nemčija poskuša še danes držati visoke cene za žito, namesto da bi forsirala in podpirala vzgojo živali doma. Edina pot, da se dvignejo in obdrže cene žita, je ta, da se poskrbi za čim večjo uporabo žita za krmila.

Žito postaja na svetovnem trgu vedno bolj blago za krmljenje živali. Tako se pridobiva iz manj vrednega blaga visoko vredno blago. Stroj pa, ki oskrbljuje to predelovanje, je žival sama.

Nezdrav pojav.

Nobena stvar se v kmečkem gospodarstvu danes pri nas tako ne občuti, kakor silna razlika med cenami kmečkih pridelkov in med cenami industrijskih izdelkov.

To razliko nam najbolj predočujejo letošnje bilance velikih industrijskih podjetij, kar jih pač imamo v naši državi, in pa bilance bank, ki imajo skoro vso veleindustrijo v svojih rokah. Vse te bilance izkazujejo velikanske dobičke — kmečka gospodarstva pa postajajo od dne do dne bolj pasivna, ker ne morejo več zmagovati ogromnih cen za fabriške izdelke, ki jih kmečko gospodarstvo nujno potrebuje.

Kmetom priporočajo nabavo strojev. Tudi mi jim to priporočamo, ker vemo, da je stroj tudi za kmeta velika pomoč. Vse priporočanje, tudi najbolj iskreno zamišljeno, pa mora ostati prazna beseda, če kmet stroja ne

more kupiti zaradi pretirano visokih cen, ki jih diktirajo banke. In tako gre na celi črti. Kolikor manj pa si more nabaviti kmet industrijskih potrebščin, toliko večja je brezposelnost v fabrikah. Tega žalostnega dejstva pa naši »gospodarski krogi« v svojem pohlepu po 80 in še več odstotnih dobičkih ne uvidijo — njim lebdi pred očmi samo 30 ali pa 300 procentov in pa visoka carina, ki naj jim garantira tiste visoke procente. Zaradi pretirano visokih cen industrijskih produktov pa gre pri nas oboje nazaj, kmetijstvo in s kmetijstvom vred tudi industrija. Danes je položaj namreč tak, da se industrija ne more več izgovarjati na visoke cene živil, ker vsak ve, da današnje cene živeža zlasti na deželi niso visoke.

Visoke cene industrijskih izdelkov bi se dale še nekako opravičiti, če bi naša industrija delala za izvoz in če bi kaj denarja spravila v deželo od zunaj. Statistika izvoza in uvoza pa kaže ravno nasprotno. Uradne številke dokazujejo, da uvažamo mi kljub do-

ma protežirani in z visoko carino zaščiteni industriji še vedno največ industrijskih izdelkov in sicer za nekoliko stotin milijonov vsako leto! To dejstvo pove vse! To dejstvo nam pove, da je zaščiteni industrija preslaba in da ima od te zaščite pač ogromno korist nekaj privatnih oseb in par bank, država in ljudstvo pa nima od teh privilegirancev prav nič, če ne celo — škodo!

Ta nezdrav pojav pa bo treba enkrat odstraniti. Če naša industrija ni sposobna za življenje iz svoje lastne moči, ampak mora vedno sesati carino kakor otroci svoj »cucelj«, potem je bolje, da shira in skrahira rajši danes kot jutri. Če pa je za življenje sposobna iz svoje moči, potem pa ne potrebuje zaščitnih carin. Zato bomo vedno in vedno zahtevali, naj se zaščitne carine na vse ono blago, kar ga potrebuje kmet, odpravijo, ker naša država ne živi od industrije, ki samo sesa na državni blagajni, ampak od kmeta, ki državo blagajno polni, kajti tudi tisti davek, kar ga plača industrija, prihaja iz kmečkih žepov!

Plačajte
naročnino
za
»Kmeti list«!

**Laneno
olje
Firnež
Emailne in
ostale lake
Ojinate
barve**

in vse v
stroko
spadajo-
če blago
kupite
dobro,
solidno
in po
zmernih
cenah
pri

MEDIĆ - ZANKL
D. Z. O. Z.
Tovarne olja, firneža, laka in barv

LJUBLJANA-MEDVODE

Podružn.: Maribor-Novi-Sad Lastnik: Franjo Medić

Češka industrijalna banka

Podružnica v Ljubljani

Marijin trg 5

Centrala v Pragi, RČS

Vplačana delniška glavica in rezervni fond KČ 309.000.000,- — 62 podružnic in ekspozitur. — Izvršuje bančne posle vseh vrst in sprejema vloge na knjižice in tekoče račune.

Telegrami: Indusbanka.

Telefon interurban 2104

Gospodarji! Gnojite z APNENIM DUŠIKOM

najfinejšim, najuspešnejšim in učinkovitim dušičnim gnojilom! Kdor gnoji z apnenim dušikom, gnoji istočasno z dušikom in apnom. — Informacije o upotrebi in množini, rentabilnosti, kakor tudi o nabavnih pogojih, cenah, skladiščih in uspehih apnena dušika daje

TVORNICI ZA DUŠIK d. d. RUŠE v Rušah pri Mariboru.

Ta tvornica proizvaja istotako mešano umetno gnojilo »NITROFOSKAL - RUŠE«, katero sestoji iz apnena dušika, superfosfata in kalijeve soli. Kdor z Nitrofoskalom gnoji, gnoji istočasno z dušikom, fosforom, kalijem in apnom ter si prihrani večkratno trošenje umetnih gnojil. — Stalna zaloga pri

EKONOMU, Ljubljana, Kolodvorska ulica 7.

ŠIVALNI STROJI „Gritzner“ „Adler“ „Kayser“ in kolesa,

najboljši material,
precizna konstrukcija,
krasna oprema ter naj-
nižja cena, kakor tudi
pisalni stroji, Urania,
so samo pri

Večletna garancija!
Pouk v vezenju brezplačen!

Jos. Petelinc, Ljubljana

ob vodi, v bližini Prešernovega spomenika.

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun pošt. hranilnice št. 14.257 registr. zadruga z neomejeno zavezo Brzjaviti: »Kmeti list«

Telefon 2847

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

Telefon 2847

Vloge na knjižice in tekoči račun obrestuje po 6%, brez odpovedi, pri trimesečni odpovedi po 7 1/2%, brez odbitka davka na rento

Stanje vlog okroglo 30.000.000 dinarjev
Rezerve nad 500.000 dinarjev

Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog

Vločne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja. — POSOJILA daje proti poroštvu, na vknjižbo in proti zastavi premičnim in vrednostnim papirjem ter dovoljuje kredite v tek. računu pod najugodnejšimi pogoji

BLAGAJNIŠKE PRER. Ob delavnikih od 8—12 1/2, in od 3—4 1/2, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12 1/2, ure.

Podružnici v Kamniku, Glavni trg in v Mariboru, Slomškov trg 3

Najboljšo

modro galico Montecatini,

garantirano 98, 99% nudimo pri odjemu celega vagona franko vsaka postaja v Dravski banovini po ceni **Dln 7.75 za kg.** Pri odjemu na drobno **Dln 7.95 za kg** franko skladišče Ljubljana. »**EKONOM**«, Ljubljana, Kolodvorska 7.

Fabiani & Jurjovec
Ljubljana, Stritarjeva ulica 5

Velika saloga
SUKNENEGA BLAGA
za moške in ženske obla-
ke. Lepa izbira svilenih
ruč in šerp. Krojači in
šivilje, pišite po vzorci

Gospodarji, gospodinje!

Oglejte si veliko izbiro!

Pri nakupu blaga za obleke, perila,
posteljnine i. t. d. se obrnite
zanesljivo na domačo tvrdko

FRANJO NOVAK
LJUBLJANA, KONGRESNI TRG 15
(poleg Nunske cerkve)

**Velika izbira
za moške in
ženske!**
Najnižje cene!

Vinogradniki!

Za uspešno pobiranje bolezni vinske
trte uporabljajte z jamčeno 98/99%, no

modro galico „Marengo“
ki je najboljša.

Po analizi kemičnega
instituta v Zagrebu je
galica „Marengo“
98,99% na.
Pazite na vrhovično znamko!

Glavno zastopstvo: Z. A. FISCHER,
Zagreb, Hatzova ulica broj 10.

Kovači!

Najboljši trdi in mehki koks
in kovaški premog

Vam nudi

Družba „ILIRIJA“
Ljubljana, Dunajska c. 40
Telefon 2820

Za travnike in deteljišča uporabljajte

SUPERFOSFAT,

a za vinograde, krompir, koruzo in povrtnino je najboljše
polno gnojenje, katero se izvrši v obliki mešanice

KAS

ali

„Herkules“ (organski KAS)

Superfosfat, mavec, Herkules, kakor tudi vsa ostala umetna
gnojila nudi po najpovoljnejši ceni

„FOSFAT“ D. D.

za promet in trgovino z umetnimi gnojili

ZAGREB, Mažuraničev trg 4

Brzjavlj: Fosfat-Zagreb

Telefon: 29-13

**Vsa pojasnila brezplačno. ... Zastopstva
v vseh večjih mestih**

Pošljite nam takoj Vaš
naslov!

Dnevno 200 do 300
dinarjev in še več
lahko zaslužite z de-
lom v Vašem doma-
čem kraju. Znamko za
odgovor:

»Tehna« družba, Ljub-
ljana, Mestni trg 25/I.

Stari vinogradniki

so že pred vojno poznali kot najboljšo

angleško modro galico

garantirano 98/99%, no, najvišje stopnje.

Pri kupovanju pazite na nadpis na vrečah.

„Mackechine“ ali „Maple“

Dobi se na malo in veliko pri Gospodarski
zvezi r. r. z o. z., Ljubljana.

ČILSKI SOLITER

JE DOSPEL! — DOBAVLJA GA PO KONKURENČNI CENI

EKONOM LJUBLJANA, KOLODVORSKA ULICA 7

GOSPODARJI, NAROČITE SI GA TAKOJ!

Kmetovalci, podeželski trgovci in obrtniki!

Kadar naročate kakršnekoli vrste
tiskovine za občinske urade, zadru-
ge ali društva, se obrnite zanesljivo
glede cen in solidne postrežbe na

TISKARNO „MERKUR“
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA ULICA 23.